

Sygnatura akt: V GC 213/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 26 lutego 2020 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym w składzie:

Przewodniczący: sędzia Magdalena Berczyńska – Bruś

Protokolant: Magdalena Grzesiak

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2020 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo

2. zasądza od powoda J. M. na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 3 617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego

sędzia Magdalena Berczyńska-Bruś

Sygn. akt V GC 213/19

UZASADNIENIE

Powód J. M. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą PPHU (...) w I. wniósł w pozwie złożonym w dniu 4 grudnia 2018 roku o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 33.440 złotych tytułem odszkodowania za skradziony towar wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 marca 2018 roku do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w dniu 21 grudnia 2017r. realizował zlecenie od firmy (...) z Bułgarii na przewóz towaru w postaci kawy o wartości 7.812,99 euro. W trakcie przewozu kierowca pojazdu zmuszony był do postoju i wybrał na to parking należący do J. J. w miejscowości S. przy ul. (...). Jest to teren bezpośrednio przyległy do drogi krajowej nr (...), w pobliżu zjazdu na drogę ekspresową (...). Parking był utwardzony, dozorowany przez osobę pobierającą opłatę za postój w imieniu właściciela, oświetlony i wyposażony w widoczne kamery umieszczone na latarniach. W pobliżu parkingu mieściła się (...), również całodobowo czynna i wyposażona w system monitoringu. Mimo to doszło do kradzieży przewożonego ładunku. Jak się okazało kamery usytuowane na latarniach były nieczynne i nie zarejestrowały faktu kradzieży. O tym, że są to tylko atrapy nikt nie informował kierowcy powoda przy pobieraniu od niego opłaty za postój. Pozwany odmówił wypłaty odszkodowania. Roszczenie jest zasadne w całości. Pozwany nie jest w stanie skutecznie zarzucić przewoźnikowi, że działał z nienależytą starannością w rozumieniu art. 355 k.c. Powód zawarł umowę o ratalnym uregulowaniu należności na rzecz firmy (...) z Bułgarii, zgodnie z którą ma uregulować należność w 4 ratach po 1953 euro do grudnia 2018r. W chwili składania pozwu zapłacił dwie pierwsze raty.

Do pozwu załączono dokumentację zdjęciową parkingu, ugode w sprawie roszczenia z firmą (...), zlecenie transportowe, fakturę VAT wystawioną przez powoda wobec (...) z tytułu usługi transportowej.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu podniósł, że powód nie udowodnił dochodzonej kwoty roszczenia. Do pozwu dołączona została jedynie ugoda w sprawie roszczenia zawarta pomiędzy powodem a firmą (...) w dniu 13 września 2018r. Powód nie powołał w pozwie żadnych dowodów z dokumentów, które potwierdzają, że do zawarcia umowy przewozu w ogóle doszło. Do pozwu nie została dołączona żadna dokumentacja, w szczególności dokumentacja księgowo – rachunkowa, która potwierdzałaby ilość i wartość przewożonego towaru. Powód nie przedstawił również żadnych dowodów na to, jaka część przewożonego ładunku została rzekomo skradziona. Brak jest jakiegokolwiek dokumentu – protokołu szkodowego/notatki czy innego dokumentu potwierdzającego utratę ładunku. Powód nie wykazał w sposób bezsprzeczny tego, co i w jakiej ilości było przewożone i jaka część ładunku miała zostać skradziona. Ponadto w niniejszej sprawie znajduje zastosowanie wyłączenie odpowiedzialności pozwanego przewidziane w postanowieniach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu krajowym i międzynarodowym, określające warunki szczególne dotyczące parkowania pojazdu z ładunkiem oraz postępowania z ładunkami wrażliwymi. Zgodnie z tymi postanowieniami pozwany obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność ubezpieczającego za szkody powstałe w przesyłce podczas parkowania (postój, zatrzymanie) środka transportu wraz z ładunkiem na parkingu strzeżonym/terenie trwale ogrodzonym, zamkniętym, dozorowanym oraz oświetlonym, na znajdujących się na trasie przewozu parkingach dla samochodów ciężarowych położonych bezpośrednio przy autostradzie/drodze ekspresowej, przystosowanych dla samochodów ciężarowych parkingach przy motelu, hotelu całonocnej stacji benzynowej, przy urzędzie celnym, przejściach granicznych, terminalach promowych, miejscach wskazanych przez policję/inne upoważnione służby, w wyznaczonych przez odbiorców i nadawców miejscach postojowych przeznaczonych dla samochodów ciężarowych. Z dokumentacji zgromadzonej w toku postępowania likwidacyjnego wynika, że w trakcie dokonywania przewozu kierowca dwukrotnie dokonywał postoju pojazdu wraz z ładunkiem. Ubezpieczyciel wydając decyzję odmowną o wypłacie odszkodowania nie powoływał się na rażące niedbalstwo po stronie przewoźnika – pracownika powoda, a na postanowienia umowne, których strona powodowa nie wypełniła.

Do odpowiedzi na pozew załączono umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu krajowym i międzynarodowym i protokół wywiadu przeprowadzonego z kierowcą V. B..

W piśmie procesowym z dnia 23 kwietnia 2019r. powód podtrzymał żądanie pozwu. Do pisma załączył fakturę VAT z tytułu usługi transportowej, list przewozowy, postanowienie o umorzeniu dochodzenia, zlecenie transportowe.

Pozwany w piśmie z dnia 9 maja 2019r. podtrzymał dotychczasowe stanowisko, a następnie załączył akta szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód prowadzi działalność gospodarczą polegającą na wykonywaniu usług transportowych. Pracownikami wykonującymi transport, organizacją ich pracy, zajmuje się syn powoda G. M.. Kierowca V. B. zatrudniony jest na umowę o pracę. Powód po przeanalizowaniu ofert wielu firm zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu krajowym i międzynarodowym. Powód co roku analizuje oferty różnych firm ubezpieczeniowych. Ofertę pozwanego wybrał ze względu na wysokość składki, ale również ze względu na inne klauzule, jak na przykład klauzulę postojową. Pozwany wyrażał zgodę na postoje na parkingach niestrzeżonych z uwarunkowaniem pewnych opcji. Powód zgłaszał drobne szkody pozwanemu związane z uszkodzeniem ładunków w trakcie przewozów. Nie było natomiast szkód związanych z kradzieżą ładunku.

Dowód: zeznania G. M. (00:12:58 – 00:21:15 minuta

rozprawy z dnia 12.02. 2020r., k. 229v akt))

W dniu 30 sierpnia 2017r. powód zawarł z pozwanym umowę nr (...) ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu krajowym i międzynarodowym. Okres ubezpieczenia określono od dnia 1 września 2017 roku do dnia 31 sierpnia 2018 roku. Podstawą zawarcia ubezpieczenia były OWU OC Operatora Transportowego

obowiązujące od dnia 1 marca 2016r. Pozwany udzielił ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej ubezpieczającego dokonującego przewozu przesyłek, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi dotyczącymi wykonywania krajowego/międzynarodowego transportu drogowego, na podstawie listu przewozowego lub – jeśli nie wystawiono listu przewozowego – na podstawie innego dokumentu przewozowego, listu przewozowego CMR.

Przedmiotem ubezpieczenia była odpowiedzialność ubezpieczającego, którą ponosi zgodnie z przepisami ustawy prawo przewozowe (przewozy krajowe)/ Konwencji o Umowie Międzynarodowego P. (...) Towarów (konwencji CMR) za szkody rzeczowe, które nastąpiły w czasie między przyjęciem przesyłki do przewozu a jej wydaniem, szkody finansowe powstałe w wyniku opóźnienia w dostawie. Ochroną ubezpieczeniową objęto odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody rzeczowe powstałe wskutek rabunku (rozboju) zgodnie z Klauzulą Nr 1. Zakres terytorialny przewozów został ograniczony do RP i Europy z wyłączeniem państw byłego (...). Suma ubezpieczenia na każde zdarzenie została określona na kwotę 450.000,00 USD, a franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w ruchu krajowym została określona na kwotę 200 USD, w ruchu międzynarodowym na kwotę 300 i 400 USD. W warunkach szczególnych dotyczących parkowania pojazdu z ładunkiem wskazano, że pozwany obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność ubezpieczającego za szkody powstałe w przesyłce podczas parkowania (postój, zatrzymanie) środka transportu wraz z ładunkiem na parkingu strzeżonym/ terenie trwale ogrodzonym, zamkniętym, dozorowanym oraz oświetlonym, na znajdujących się na trasie przewozu parkingach dla samochodów ciężarowych położonych bezpośrednio przy autostradzie/ drodze ekspresowej, przystosowanych dla samochodów ciężarowych parkingach przy motelu, hotelu, całodobowej stacji benzynowej, przy urzędzie celnym, przejściach granicznych, terminalach promowych, w miejscach wskazanych przez policję/ inne upoważnione służby, w wyznaczonych przez odbiorców i nadawców miejscach postojowych przeznaczonych dla samochodów ciężarowych.

Składkę ubezpieczeniową ustalono w kwocie 4.488 zł. Do umowy załączono OWU Odpowiedzialności Cywilnej Operatora Transportowego obowiązujące od dnia 1 marca 2016r.

Dowód: umowa nr (...) (k. 55 - 59 akt)

Powód przyjął od (...) zlecenie transportowe przewozu kawy z B. w Niemczech do M. w Polsce. Datę załadunku wskazano na dzień 19 grudnia 2017r. a rozładunku na dzień 21 grudnia 2017r. Wynagrodzenie ustalono w kwocie 430 Euro. W pkt. 1.9 umowy wskazano obowiązek parkowania pojazdu w trakcie wykonywania transportu jedynie na parkingach strzeżonych oraz niepozostawiania pojazdu bez należytego oraz ciągłego nadzoru.

Dowód: Zlecenie (...) Nr (...) (k. 20 – 23 akt)

Do załadunku doszło w dniu 19 grudnia 2017r. w B..

Dowód: list przewozowy CMR (k. 70 akt)

Transport wykonywał kierowca powoda V. B.. Nie brał udziału w załadunku. Założył jedynie pasy na palety. Cały samochód był załadowany. Było to około 33 palet. Towar był zapakowany w folię. Były to słoiki opakowane po 6. Po załadowaniu towaru zaczął od razu jechać do Polski.

Dowód: zeznania świadka V. B. (00:40:40 – 00:46:32

minuta rozprawy z dnia 12.02.2020r. k.230v akt)

Po załadowaniu pojazd został zaplombowany linką celną, która miała zostać zdjęta dopiero przy rozładunku. Towar był umieszczony na naczepie pokrytej plandeką. Plandeka nie była uszkodzona, była szczelna. Rozładunek miał nastąpić w M. następnego dnia. Kierowca jechał Autostradą (...), powoli zgodnie z planem. Kierowca był powiadomiony, że nie wolno mu zjeżdżać z wyznaczonej trasy i może parkować na parkingach przy tej drodze. Kierowca był pouczony o wymogach parkingu. Na miejscu rozładunku nie było możliwości parkowania i miał zaparkować w innym miejscu.

Uzgodnił telefonicznie z G. M. parking w S.. Miał to być parking przy stacji benzynowej, ogrodzony, oświetlony, na którym parkuje wiele ciężarówek.

Dowód: zeznania świadka G. M. (00:21:15 – 00:39:03

minuta rozprawy z dnia 12.02.2020r.k. 230 akt), zdjęcia parkingu

(k. 11- 16 akt)

Na parkingu kierowca niczego nie zauważył i pojechał na rozładunek. Zdjął plombę, otworzył drzwi i zobaczył, że stoją 3 puste palety i po środki jedna rozebrana. Z. kawa na nich umieszczona. Porozrzucane były również worki. Zadzwoił do szefa, który zawiadomił policję.

Dowód: zeznania świadka V. B. (00:51:37 – 01:02:25

minuta rozprawy z dnia 12.02.2020r. k.230v akt)

Do rozładunku doszło w dniu 21 grudnia 2017r. w M.. W rubryce 19 listu przewozowego CMR umieszczono dopisek, że plomba jest uszkodzona, auto po kradzieży i dołączono protokół rozbieżności.

Dowód: list przewozowy CMR (k. 70 akt)

W dniu 21 grudnia 2017r. powód wystawił wobec (...) fakturę VAT (...) na kwotę 430 Euro, płatną w terminie 45 dni, do dnia 4 lutego 2018r.

Dowód: Faktura VAT (...) z 21.12.2017r. (k. 24 akt)

Postanowieniem z dnia 26 grudnia 2017r. Komendant Komisariatu Policji w M. umorzył dochodzenie z powodu niewykrycia sprawcy.

Dowód: postanowienie o umorzeniu dochodzenia (k. 71 akt)

W dniu 27 marca 2018r. pozwany wydał decyzję o braku odpowiedzialności polisowej z tytułu zaistniałego zdarzenia. Jako miejsce kradzieży wskazano plac w miejscowości S.. Plac – parking nie jest ogrodzony, niedozorowany. Plac jest wyposażony w kamery, ale są one uszkodzone i nie spełniają swej roli. Przy wjeździe na plac są dwie kamery, ale zapisy z nich są przechowywane przez 14 dni i kasowane. Przyjmując, że do kradzieży doszło na tym placu, stwierdzono że nie spełnia on wskazanych w polisie wymogów miejsca parkowania pojazdu z ładunkiem.

Dowód: decyzja pozwanego z 27.03.2018r. (k. 144 akt)

W dniu 13 września 2018r. powód oraz (...) z powodu szkód doznanych w trakcie kradzieży towaru przewożonego w ramach zlecenia transportu zawarły ugodę. W jej treści powód potwierdził, że ponosi pełną odpowiedzialność za szkody na kwotę 7.812,99 Euro oraz oświadczył, że zrefunduje te szkody firmie (...). Powód zobowiązał się do zapłaty tej kwoty w czterech ratach płatnych do 30.09.2018r., 31.10.2018r., 30.11.2018r. i 31.12.2018r.

Dowód: ugoda (k. 19 akt) tłumaczenie przysięgłe (k. 17 – 18 akt)

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie powołanych wyżej dokumentów oraz częściowo na podstawie zeznań świadków G. M. i V. B.. Sąd nie dał wiary ich zeznaniom, że pierwszy parking, który kierowca zrobił po przekroczeniu granicy niemiecko – polskiej był krótki, a następnie kierowca ruszył w dalszą drogę. G. M. zeznał, że było to w dzień, a V. B., że było to w nocy i stanął na krótką pauzę 45 minut. Potem ruszył i zaparkował na parking w S.. Zaznania te są nielogiczne. Skoro doszło do załadunku w dniu 19 grudnia a do rozładunku w dniu 21 grudnia, to kierowca musiał spędzić na parkingach dwie noce. Skoro jak zeznał zatrzymał się na bliżej nie określonym parking w odległości 50 km od granicy jedynie na 45 minut w nocy i jechał dalej, to na parking w S. musiały się znaleźć w godzinach rannych w

dniu 20 grudnia. Odległość między B. a M. wynosi 899 km, a jazda autostradą (...) zajmuje 8 godzin. Nie są wiarygodne twierdzenia kierowcy, że znalazł się na parkingu w S. w dniu 20 grudnia dopiero o godzinie 23. Zarówno zeznania G. M., jak i zeznania V. B. sprzeczne są z zeznaniami V. B. z dnia 6 lutego 2018r. złożonymi przed likwidatorem pozwanego M. G.. Wynika z nich, że do załadunku doszło w dniu 19 grudnia 2017r. o godzinie 11 w B. i wówczas kierowca wyruszył w drogę. O godzinie 19.00 był już na terenie Polski i zrobił pierwszą dziewięciogodzinną pauzę na parkingu M.. W dniu 20 grudnia o godzinie 8.00 ruszył do miejscowości S., gdzie dojechał o godzinie 15.00. O godzinie 19.00 pobrano od niego opłatę.

Sąd zważył, co następuje:

Strony łączyła umowa ubezpieczenia przez którą ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniu majątkowym – określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku (art. 805 §1 i § 2 pkt 1 kodeksu cywilnego).

Umowa ubezpieczenia jest umową odpłatną, dwustronnie zobowiązującą i losową, ale nie wzajemną. Ubezpieczający opłaca składkę w zamian za ochronę ubezpieczeniową (causa obligandi), ubezpieczyciel zaś świadczy w celu zwolnienia się z zobowiązania (causa solvendi). Świadczenie ubezpieczającego jest bezwarunkowe, natomiast świadczenie ubezpieczyciela jest uzależnione od zajścia przewidzianego w umowie wypadku, tj. zdarzenia losowego.

Kodeks cywilny nie określa pojęcia wypadku ubezpieczeniowego. Ograniczając się do kryterium formalnego, wymaga, aby był on przewidziany w umowie. Pozostawia więc jego określenie umowie (ogólnym warunkom ubezpieczenia). Ponadto do powstania obowiązku świadczenia przez ubezpieczyciela konieczne jest, aby między wypadkiem a powstałą w jego wyniku szkoda zachodził związek przyczynowy (art. 361 § 1 k.c.). Wypadki ubezpieczeniowe mogą następować niezależnie od woli człowieka albo stanowić przejaw zamierzonego działania. Zdarzeniem prawnym, powodującym obowiązek świadczenia ubezpieczeniowego, jest tylko taki wypadek ubezpieczeniowy, który nastąpił wbrew lub przynajmniej niezależnie od woli ubezpieczającego, a w każdym razie bez jego winy umyślnej. Na ogół jednak warunki ubezpieczenia wyłączają odpowiedzialność ubezpieczyciela także w razie rażącego niedbalstwa lub jakiegokolwiek winy ubezpieczającego.

Roszczenie dochodzone pozwem powód wywiódł na podstawie umowy potwierdzonej polisą z dnia 30 sierpnia 2017r., który to dokument nie został podpisany przez powoda. Zgodnie jednak z art. 809 § 1 k.c. ubezpieczyciel zobowiązany jest potwierdzić zawarcie umowy dokumentem ubezpieczenia, a zgodnie z § 2 z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w art. 811 k.c., w razie wątpliwości umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.

Przepisy kodeksu cywilnego nie przewidują wymogu zachowania formy pisemnej dla złożenia zakładowi ubezpieczeń oferty zawarcia umowy ubezpieczenia ani oświadczenia o jej przyjęciu (wyrok SN z 16 listopada 2006r., II CSK 181/06, P..2007, nr 1-2, poz. 289).

Ze względu na powyższe należy przyjąć, że strony związane były umową z dnia 30 sierpnia 2017r., w której okres ubezpieczenia rozpoczął się dnia 1 września 2017r. i trwał do 31 sierpnia 2018r. To na podstawie tej umowy powód mógł dochodzić roszczeń w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym z dnia 21 grudnia 2017r.

Na ubezpieczającym dochodzącym odszkodowania z umowy ubezpieczenia spoczywa ciężar wykazania zarówno wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego przewidzianego w umowie, jak i powstałej szkody. Powód zgłosił pozwanemu szkodę wynikłą z kradzieży przewożonego towaru. W pozostałym zakresie nie wypełnił jednak ciężących na nim obowiązków.

Sąd podzielił stanowisko pozwanego zajęte w decyzji z dnia 27 marca 2018r. i kontynuowane w niniejszym postępowaniu, że powód nie wypełnił ciężących na nim obowiązków wynikających z umowy. Kierowca powinien

ze szczególną starannością zabezpieczyć pojazd wraz z ładunkiem przed kradzieżą z włamaniem. W czasie postoju kierowca zobowiązany był pozostawić pojazd wraz z ładunkiem na parkingu strzeżonym, a jeśli jest to niemożliwe – w miejscu zapewniającym minimum bezpieczeństwa tj. na terenie trwale ogrodzonym, zamkniętym, dozorowanym oraz oświetlonym lub na znajdujących się na trasie przewozu parkingach przy motelu, hotelu, całodobowej stacji benzynowej lub urzędzie celnym itp. Z ustaleń stanu faktycznego wynika, że kierowca w porozumieniu z synem powoda nie zachował koniecznych warunków ostrożności. Mimo wcześniejszego przybycia na miejsce rozładunku, nie szukał bezpiecznego miejsca postoju, spełniającego wymogi pozwanego zawarte w umowie, lecz pozostawił pojazd w miejscu niestrzeżonym. Takie naruszenie obowiązków ubezpieczającego należy uznać za rażące niedbalstwo i uprawnia pozwanego do odmowy wypłaty odszkodowania.

Nie jest sprzeczne z przepisami kodeksu cywilnego, regulującymi umowę ubezpieczenia, postanowienie ogólnych warunków ubezpieczeń od kradzieży z włamaniem i rabunku mienia jednostek gospodarki społecznej, nakładające na ubezpieczającego obowiązek zachowania rozsądnych środków ostrożności przy zabezpieczeniu mienia, których niedopełnienie uprawnia ubezpieczyciela do odmowy wypłaty świadczenia ubezpieczeniowego w całości lub części, jeśli niedopełnienie tych obowiązków miało wpływ na powstanie szkody albo jej rozmiar (wyrok SN z 17 czerwca 1983r., I CR 189/83, OSNCP 1984, nr 4, poz. 54).

Należy również zwrócić uwagę na nieprawdziwość zeznań świadków G. M. i V. B., którzy dążyli do zatajenia okoliczności postoju kierowcy na pierwszym parkingu, co do którego nie przekazano żadnych informacji, czy spełniał wymogi przewidziane w umowie stron. Oznacza to, że prawdopodobnie również ten parking nie spełniał wymogów bezpieczeństwa i powoduje powstanie wątpliwości, w którym miejscu doszło do kradzieży.

Z uwagi na powyższe należy przyjąć, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Odmowa wypłaty przez pozwanego odszkodowania znajduje oparcie w łączącej strony umowie.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania wydano na podstawie wynikającej z art. 98 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik procesu i obciążono nimi w całości przegrywającego spór powoda. Na koszty podlegające zwrotowi pozwanemu od powoda złożyło się wynagrodzenie jego pełnomocnika ustalone w oparciu o § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r., poz. 265).

sędzia Magdalena Berczyńska-Bruś